

Riktlinjer för säkerhetsorganisation

i Tyresö kommun och dess bolag

Beslutsdatum	2020-xx-xx Ersätter rutin fastställd 2017-05-05	Dokumenttyp	Riktlinje
Beslutad av	Kommunfullmäktige	Dokumentägare	Chef stöd- och servicekontoret
Diarienummer	2020/KS 0178 003	Giltighetstid	Tillsvidare

Innehållsförteckning

1	Bakgrund säkerhetsorganisation	3
2	Riskarbete - säkerhetsarbete	3
3	Central samordning och stöd	3
4	Övriga roller, uppdrag och ansvar	4
5	Utbildning.....	4
6	Säkerhetssamordnare	5
6.1	Uppdrag som säkerhetssamordnare.....	5
6.2	Kravprofil.....	6
6.3	Chefens ansvar	6
7	Dataskyddssamordnare	6
7.1	Uppdrag som dataskyddssamordnare.....	7
7.2	Kravprofil.....	7
7.3	Chefens ansvar	7
8	Säkerhetsombud	8
8.1	Uppdrag.....	8
8.2	Kravprofil.....	8
8.3	Chefens ansvar	8
9	Brandskyddsombud	8
9.1	Uppdrag.....	9
9.2	Kravprofil.....	9
9.3	Chefens ansvar	9
10	Säkerhetsombud/brandskyddsombud kontorshus	9
10.1	Uppdrag.....	9
11	Riskhanteringsgrupper.....	10
11.1	Exempel på uppdrag	10

1 Bakgrund säkerhetsorganisation

Enligt Handlingsplan för trygghet och säkerhet 2019-2022, antagen av kommunfullmäktige 2019-09-05 § 65, ska det finnas en säkerhetsorganisation och olika riskhanteringsgrupper som samordnar risk- och säkerhetsarbetet inom kommunens verksamheter, bolag och mot kommuninvånare. En säkerhetsorganisation har funnits inom kommunens verksamheter sedan 2007. Från och med 2020 ingår även Tyresö bostäder och arbetet med informationssäkerhet och dataskydd.

2 Riskarbete - säkerhetsarbete

Varje nämnd och bolag ansvarar för riskhantering i kommunens verksamheter, och ska arbeta med riskanalyser och internkontrollplaner där riskanalyserna ska täcka in verksamheten som helhet. För att så långt som möjligt uppmärksamma relevanta risker behöver riskinventeringar ske med brett deltagande av chefer och medarbetare som har ingående kunskap om hur verksamheten bedrivs inom olika områden.

Riskerna som ska identifieras avser såväl oönskade händelser, avvikelser mot uppdrag och mål eller ineffektiv resursanvändning. Det finns även lagstiftning som styr att en kommun ska vara robust i händelse av kriser och förebygga incidenter såsom brand och andra olyckor. Dataskyddsförordningen har också tydliga anvisningar om risk- och konsekvensanalyser som ska beaktas.

Säkerhetsorganisationen är en viktig del i detta arbete men ansvaret för genomförandet ligger på respektive chef.

3 Central samordning och stöd

För övergripande samordning och som stöd till förvaltningar och bolag finns i kommunen tre befattningar: säkerhetschef (tillika säkerhetsskyddschef), informationssäkerhetssamordnare och brottsförebyggande strateg. Även kommunens dataskyddsombud ingår som en del i den övergripande samordningen.

Befattningarna täcker områden som: informationssäkerhet, intern säkerhet (fysisk och psykisk), säkerhetsskydd, brandskyddsfrågor, krisberedskap, risk- och sårbarhetsanalyser, civilt försvar, brottsförebyggande strategier och dataskydd (GDPR). Dessa befattningar ansvarar för utarbetande av förslag till övergripande policydokument och riktlinjer, utveckling av modeller och metoder inom säkerhetsområdet och utgör därefter stöd till verksamheterna och bolag.

4 Övriga roller, uppdrag och ansvar

I kommunens verksamheter och bolag ska det finnas:

- säkerhetssamordnare
- säkerhetsombud, tillika brandskyddsombud
- dataskyddssamordnare

Information om roller och namngivna personer ska finnas tillgängligt på intranät.

I detta dokument beskrivs närmare dessa uppdrag och tillhörighet.

Chef för varje förvaltning/bolag har alltid det totala ansvaret för risk- och säkerhetsfrågor inom sin organisation. Detta innebär att bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete, samt utse och tillsätta relevanta roller inom sin verksamhet för arbetet. Personalansvarig chef är ansvarig för att tid ges för tilldelat uppdrag.

5 Utbildning

För att få förståelse och helhetssyn inom området säkerhet erbjuds nedan utbildningar:

Säkerhetssamordnare	- Certifierad Säkerhetssamordnarutbildning - Utökad brandskyddsutbildning - Intern utbildning	- Extern utbildare - Sbff - Säkerhetschef med flera
Säkerhetsombud och Brandskyddsombud	- Utökad brandskyddsutbildning - Intern utbildning	- Sbff - Säkerhetschef med flera
Dataskyddssamordnare	- Basutbildning i dataskydd (GDPR) - Basutbildning i informationssäkerhet - Riktad utbildning i interna rutiner gällande GDPR	- Dataskyddsombud eller webbaserad - Informations- säkerhetssamordnare eller webbaserad - Dataskyddsombud
Chefer	- Intern utbildning - Utökad brandskyddsutbildning - Basutbildning i dataskydd (GDPR) - Basutbildning i informationssäkerhet	- Säkerhetschef med flera - Sbff - Dataskyddsombud eller webbaserad

		- Informations-säkerhetssamordnare eller webbaserad
Säkerhetsklassad personal	- Grundläggande säkerhetsskyddsutbildning	- Intranät webbaserad
Övriga kommun- och bolagsanställda	- Grundläggande brandskyddsutbildning - Grundläggande säkerhetsutbildning - Grundläggande information om dataskydd (GDPR) - Grundläggande information om informationssäkerhet	- Sbff och webbaserad - Intranät webbaserad - Intranät webbaserad - Intranät webbaserad

För att erhålla ytterligare och aktuella kunskaper bör medel avsättas för att delta på olika konferenser och andra utbildningar inom området.

6 Säkerhetssamordnare

Rollen som säkerhetssamordnare är ett uppdrag som tilldelas en tjänsteperson i kommunen/bolaget utöver sin ordinarie befattning.

Varje förvaltnings-/avdelningschef samt VD för bolag ska utse en person som har uppdraget som säkerhetssamordnare och som är behjälplig med att utveckla och administrera arbetet kring risk- och säkerhetsfrågor.

Säkerhetssamordnaren ska initiera, samordna, stödja, ge råd och tillhandahålla kunskap och kompetens till verksamheterna inom området. Säkerhetsarbetet ska på förvaltnings-/bolagsnivå integreras i den befintliga organisationen och säkerhetssamordnaren ska rapportera till ansvarig chef.

Säkerhetssamordnaren kan vara organisatoriskt placerad på en förvaltning men inneha uppdraget åt annan förvaltning. Inom bolaget ges uppdraget till tjänsteperson inom bolaget.

Till en förvaltning/bolag kan det kopplas fler säkerhetssamordnare med spetskompetens som exempelvis IT- eller fastighetsrelaterade frågor beroende på behov.

6.1 Uppdrag som säkerhetssamordnare

- Med stöd av skadestatistik och analyser föreslå åtgärder. Beslut fattas av chef.
- Följa upp att riskinventeringar genomförs och vid behov delta.
- Avgöra behov och initiera information och utbildning i risk-och säkerhetsfrågor.

- Ge förslag till säkerhetshöjande insatser/åtgärder på enheterna inom förvaltningen och bolaget och prioritering av dessa. Beslut fattas av chef eller annan om kommunens/bolagets gränsdragningslista anger det.
- Vara informerad i försäkringsfrågor.
- Vara delaktig i ny- och ombyggnationer samt verksamhetsförändringar inom sin verksamhet.
- Redovisa och lämna in uppgifter som begärs av säkerhetschef eller informationssäkerhetssamordnare.
- Ingå i kommunens olika riskhanteringsgrupper beroende på uppdrag.
- Delta i utvecklingen av risk- och säkerhetsarbetet i kommunen
- Delta i möten initierade av säkerhetschef eller informationssäkerhetssamordnare.
- Delta i adekvata utbildningar och möten för uppdraget.
- Delta i arbetet med att ta fram kommungemensamma riktlinjer och rutiner.
- Genomföra risk- och sårbarhetsanalyser inom tilldelad verksamhet samt med övriga säkerhetssamordnare göra kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalyser.
- Informera om sitt arbete i förvaltnings-/bolagsledningen samt sprida information inom sin organisation.
- Samverka internt och externt.
- Vara kontaktperson till säkerhetsombud inom egen organisation.

6.2 Kravprofil

- Kunna organisation och verksamhet där uppdraget ligger och ha förtroende i organisationen.
- Vara intresserad av risk- och säkerhetsfrågor.
- Arbeta nära ledningen i dessa frågor.
- Vara del i informationsflödet.
- Vara med tidigt i förändringsprocesser.

6.3 Chefens ansvar

Chef med ansvar för uppdraget säkerhetssamordnare är ansvarig för att:

- Tillsammans med personalansvarig chef planera arbetstid för uppdraget utifrån aktuellt behov.
- Hitta former för att involvera säkerhetssamordnaren i relevanta frågor.
- Ge säkerhetssamordnaren mandat att agera för att åtgärda brister eller skapa en rutin för att problemen åtgärdas.

7 Dataskyddssamordnare

Till varje förvaltning och bolag ska det kopplas minst en dataskyddssamordnare, beroende på förvaltningens omfattning, som är chef och VD behjälplig med

arbete kring frågor som rör dataskydd och integritetsfrågor lokalt på förvaltningen och bolaget.

Rollen som dataskyddssamordnare är ett uppdrag som tilldelas en tjänsteperson i kommunen och bolaget utöver sin ordinarie befattning. Då dataskydd är en starkt integrerad del av det totala informationssäkerhetsarbetet inom kommunen är det även lämpligt att dataskyddssamordnaren också bör tilldelas en förstärkt roll att arbeta med övergripande informationssäkerhetsfrågor per förvaltning eller bolag.

7.1 Uppdrag som dataskyddssamordnare

- Stötta förvaltningen/bolaget i att bedriva ett systematiskt dataskyddsarbete i samråd med dataskyddsombudet genom att:
 - Medverka till informationsspridning.
 - Erbjudas och genomföra utbildningar för förvaltningsspecifika områden.
 - Följa upp förvaltningsspecifika utbildningsinsatser.
 - Handlägga, utreda vara behjälplig i uppföljning av personuppgiftsincidenter.
 - Registrera och granska personuppgiftsbehandlingar.
 - Medverka vid upprättande av personuppgiftsbiträdesavtal samt att följa upp att dessa uppdateras.
 - Medverka vid konsekvensbedömningar avseende dataskydd.
 - Handlägga ärenden avseende registrerades rättigheter, t.ex. förfrågan om registerutdrag.

7.2 Kravprofil

- Vara intresserad av dataskyddsfrågor och frågor som berör behandling av personlig integritet.
- Ha god samarbetsförmåga.
- Vara trygg i sin roll och ha god insikt i vilka kärnuppgifter som ska levereras i den förvaltningen/bolag man representerar.
- Intresse för att driva processutveckling och dokumentera den information som används i processerna.
- Ha god datavana och kunna dokumentera på ett välformulerat sätt.
- Kunna organisation och verksamhet där uppdraget ligger och ha förtroende i organisationen.
- Vara intresserad av risk- och säkerhetsfrågor.
- Arbeta nära ledningen i dessa frågor.
- Vara del i informationsflödet.
- Vara med tidigt i förändringsprocesser.

7.3 Chefens ansvar

- Ge dataskyddssamordnaren tid och mandat för sitt arbete och att delta i för uppdraget adekvata möten och utbildningar.
- Vara dataskyddssamordnare om det inte delegerats.

8 Säkerhetsombud

Till varje enhet (som kan bestå av flera arbetsplatser) ska det finnas minst ett säkerhetsombud som ska täcka den övergripande enhetens, eller varje enskild arbetsplats, behov av insatser kring risk- och säkerhetsfrågor samt brandskyddsfrågor. Chefen för enheten utser säkerhetsombud efter behov och denne/dessa är chefen behjälplig. *För säkerhetsombud kontorsbus – se punkt 10.*

Uppdraget som säkerhetsombud tilldelas en tjänsteperson i kommunen/bolaget utöver sin ordinarie befattning.

8.1 Uppdrag

- Lokalt bevaka risk- och säkerhetsfrågor.
- Medverka och/eller utföra, samt följa upp utrymningsövningar.
- Stötta enheten i att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete.
- Anmäla tillbud och skador enligt rutin.
- Tillsammans med chef och andra intressenter delta i riskinventering och internkontroll av arbetsmiljön.
- Delta i adekvata utbildningar och möten för uppdraget.
- Vara tillika brandskyddsombud om det inte är tilldelat annan person.

8.2 Kravprofil

- Kunna enhetens organisation och verksamhet och ha förtroende på enheten.
- Vara intresserad av risk- och säkerhetsfrågor.
- Ha god samarbetsförmåga.
- Vara trygg i sin roll.
- Ha god datavana och kunna dokumentera.
- Arbeta nära ledningen.

8.3 Chefens ansvar

- Ge säkerhetsombudet tid för sitt arbete och att delta i för uppdraget adekvata möten och utbildningar.
- Ge säkerhetsombudet mandat att agera för att åtgärda brister eller skapa en rutin för hur problemen åtgärdas efter påpekande.
- Vara säkerhets-/brandskyddsombud om det inte tilldelats person.

9 Brandskyddsombud

På vissa enheter kan det vara lämpligt att ha flera personer som arbetar med brandskyddet utöver den kombinerade rollen som säkerhetsombudet normalt har (se punkt 8). Här utser man specifika brandskyddsombud. Brandskyddsombudet ska vara chef behjälplig med arbetet kring brandskyddsfrågor på enheten.

Uppdraget som brandskyddsombud tilldelas en tjänsteperson i kommunen eller bolaget utöver sin ordinarie befattning.

9.1 Uppdrag

- Stötta enheten i att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete.
- Medverka och/eller utföra samt följa upp utrymningsövningar.
- Delta i för uppdraget adekvata utbildningar och möten.

9.2 Kravprofil

- Vara intresserad av brandskyddsfrågor.
- Ha god samarbetsförmåga.
- Vara trygg i sin roll.
- Ha god datavana och kunna dokumentera.

9.3 Chefens ansvar

- Ge brandskyddsombudet tid för sitt arbete och att delta i för uppdraget adekvata möten och utbildningar.

10 Säkerhetsombud/brandskyddsombud kontorshus

I kontorslokaler där flera verksamheter är placerade tillsammans ser uppdraget som säkerhetsombud annorlunda ut än på exempelvis en skola eller ett äldreboende. På varje våningsplan i kommunhuset, i kommunens verksamheter i Masten-huset och på Radiovägen samt andra hyrda kontorslokaler ska det finnas personer som ska vara cheferna behjälpliga med arbetet kring säkerhets- och brandskyddsfrågor.

Rollen som säkerhetsombud är ett uppdrag som tilldelas en tjänsteperson i kommunen/bolaget utöver sin ordinarie befattning.

Cheferna har alltid det totala ansvaret inom sin enhet på våningsplanet för dessa frågor.

10.1 Uppdrag

- Medverka och följa upp utrymningsövningar.
- Se till att det bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete.
- Anmäla tillbud och skador enligt rutin.
- Tillsammans med chef och andra intressenter göra en riskinventering och internkontroll av arbetsmiljön på sitt våningsplan.
- Delta i för uppdraget adekvata utbildningar och möten initierade av säkerhetschef.

11 Riskhanteringsgrupper

Målet med olika riskhanteringsgrupper är att samordna risk- och säkerhetsarbetet inom kommunens verksamheter och bolag.

Gruppernas sammansättning är beroende av uppdrag och mål, men leds av säkerhetschef, informationssäkerhetssamordnare eller brottsförebyggande strateg.

Deltagare i dessa grupperingar kan vara säkerhets- och dataskyddssamordnare samt representanter från olika myndigheter, bolag och verksamheter inom kommunen. Grupperna kan arbeta i olika konstellationer utifrån uppdraget och förväntas utifrån sin kompetens bidra till ett effektivt säkerhetsarbete med hög kvalitet.

11.1 Exempel på uppdrag

- Övergripande diskussioner om gemensamma angelägenheter.
- Genom analys av skade- och tillbudsrapportering och övrig statistik föreslå förbättringar inom området.
- Initiera utbildningar och föreläsningar för chefer, övrig personal och säkerhetsombud.
- Utveckling av risk- och säkerhetsarbetet.
- Arbeta med risk- och sårbarhetsanalyser.
- Driva arbetet med dataskydd och informationssäkerhet.
- Delta i framtagande av program för riskinventering och internkontroll.
- Finna redskap för att medvetandegöra verksamheten om vikten av ett aktivt säkerhetstänkande ute i organisationen.
- Initiera och arbeta med förebyggande insatser.
- Inspirera chefer och ombud att utveckla säkerhetsarbetet.
- Utveckla rutiner och arbetsmetoder.
- Ta del av utveckling och trender inom säkerhetsområdet.
- Samverka internt och externt.
- Bidra till aktuell lägesbild Tyresö.

Information om gruppernas arbete sker då specifika uppdrag genomförs enligt verksamhetens struktur för målstyrning.